

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА АСУОС

I. Общи положения

Чл.1. АСОЦИАЦИЯ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА (АСУОС) е доброволна и независима организация, учредена като юридическо лице с нестопанска цел, регистрирано в Република България през 2017 г., съгласно разпоредбите на Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

Дейността на АСУОС е в обществена полза, изразяваща се в информационна, научна, консултантска и координационна дейност, свързана с управлението и опазването на околната среда, и със затвърждаването на върховенството на закона в областта на екологията, устойчивото развитие, ефективност на ресурсите, кръгова икономика, опазването на околната среда и сродните им сфери както и всяка друга нестопанска дейност в съответствие със Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

Основната цел на сдружението е обединяване на специалистите, работещи в областта на екологията, устойчивото развитие, ефективност на ресурсите, кръгова икономика, опазването на околната среда и сродните им сфери, както и съдействие за тяхното професионално развитие, специализиране и усъвършенстване.

Чл.2. Специалисти по управление на околната среда са всички, които:

- Заемат длъжност, включваща дейности по управление на околната среда в дадена организация от частния, публичния или неправителствения сектор;
- Изпълняват дейности по управление на околната среда в качеството си на ръководители на юридически лица;
- Извършват дейности, свързани с управление на околната среда под формата на юридически лица;
- Обучават се, завършили са или преподават в специалности и обучителни курсове, свързани с управлението на околната среда;
- Извършват услуги, свързани с управление на околната среда: консултантски услуги, обучения и други.

Чл.3. Настоящият Етичен кодекс на специалистите по управление на околната среда е приет от Общото събрание на Сдружението и спазването му е задължително за всички членове на сдружението. Етичният кодекс е отворен за присъединяване на всички нечленуващи в АСУОС специалисти по управление на околната среда, които желаят да спазват етичните правила за поведение и принципите му.

II. Ценности

Чл. 4. Специалистите по управление на околната среда се ръководят от следните ценности:

/1/ Професионализъм

Специалистите по управление на околната среда следва да имат съответстващо на дейността им образование, да надграждат и развиват своите лични и професионални знания и умения чрез допълнителна квалификация – обучения, семинари и тренинги; да познават добре нормативната уредба в сферата на околната среда, да се самоинициират за обучение и усъвършенстване, да спазват и разпространяват принципа за учене през целия живот.

/2/ Почтеност

Специалистите по управление на околната среда следва да дават личен пример по отношение спазването на общочовешките и професионални морални норми, и да ги разпространяват посредством своята дейност и ежедневна практика. Те се придържат към най-високи етични стандарти, както в професионалния, така и в личния си живот.

/3/ Доверие и работа в екип

Специалистите по управление на околната среда се стремят към изграждане на доверие и устойчиво сътрудничество с всички заинтересовани страни – посредством своето поведение, отношение и действията си. Те следва да изграждат и надграждат колегиални взаимоотношения, ориентирани към работа в екип.

/4/ Независимост

Специалистите по управление на околната среда следва да се водят от общочовешкия морал, да разчитат на изградените в личния си и професионален живот принципи и убеждения, съответно в процеса на работа и доколкото това е възможно, при вземане на решения да не се поддават на нерегламентирани в законодателството преки и/ или косвени влияния от публични органи, работодатели, партньори, подизпълнители, клиенти, правителствени или неправителствени организации, или други заинтересовани от тяхната дейност физически или юридически лица.

/5/ Безпристрастност

Специалистите по управление на околната среда следва да възприемат, оценяват и да се отнасят към всяко физическо или юридическо лице безпристрастно и посредством последователно изграждане на лично мнение – без предразсъдъци, предубеждения, предразположеност. Поведението им не би трябвало да изразява привилегироване, фаворизиране или подценяване и дискриминация по никакъв признак – пол, възраст, раса, етнически произход, религиозна или политическа принадлежност или сексуална ориентация, социален статус, обществено положение или имуществено състояние.

/6/ Прозрачност

Специалистите по управление на околната среда насърчават свободния обмен на информация, доколкото работата им го позволява, като споделят коректно и изчерпателно значимата такава, относно тяхната дейност, към пряко или непряко заинтересовани физически или юридически лица, с цел изграждане на доверителни и устойчиви взаимоотношения. Прозрачността не включва разкриване на служебна, търговска тайна, лични данни или друга конфиденциална или класифицирана информация.

/7/ Ангажираност

Специалистите по управление на околната среда са лично и професионално ангажирани към работата си – изповядвайки и споделяйки всички ценности и принципи на професията, те се идентифицират с тях като личности, целенасочено ги популяризират и дори неумишлено ги налагат както в професионалната си дейност и ежедневна практика, така и в неформална комуникация.

/8/ Устойчивост и непрекъснато подобрене

Специалистите по управление на околната среда следва да работят планирано, последователно и целенасочено за изграждане на устойчиви взаимоотношения със заинтересованите страни /физически или юридически лица – служители, работодатели, партньори, клиенти, институции, организации и други/, като това включва събирането и използването на най-добри практики, съхранението и развитието на традиционни такива, търсенето на иновативни методи за подобрене на дейността и поддържане на динамично равновесие, баланс и развитие на мрежата от лични или професионални контакти в рамките на дейността.

/9/ Толерантност и социална отговорност

Специалистите по управление на околната среда са толерантни към различието и зачитат основните права на човека. В рамките на своята дейност те не допускат дискриминация по никакви признаци – пол, възраст, раса, етнически произход, религиозна, политическа принадлежност, сексуална ориентация, здравословно състояние или социален статус. Специалистите по управление на околната среда работят за интегрирането на малцинствените групи на пазара на труда, като насърчават създаването на подходящи работни места и отношения, базирани на взаимопомощ и съхранение на достойнството на всички граждани. Те не допускат също детски или принудителен труд. Те зачитат свободата на

сдружаването и комуникацията. Следят за безопасността на труда, за опазването на човешкото здраве и околната среда.

/10/ Съответствие и стремеж към качество на обслужването

Специалистите по управление на околната среда спазват всички професионални стандарти с цел изграждане на доверие в тях, тяхната дейност, организация и самата професия. Съответствието винаги гради доверие, позитивен имидж и устойчива репутация, и има отношение към: запазване на професионалната тайна и конфиденциалност и закрила на личните данни, лоялност към всички заинтересовани страни, анти-корупция, липса на конфликт на интереси, липса на злоупотреба със служебно положение, професионално отношение към конкуренцията и изграждане на професионална общност, насърчаване и споделяне на етични професионални практики за управление на околната среда.

III. Отношения между специалистите по управление на околната среда

Чл.5. Специалистите по управление на околната среда помагат за обучението на колеги, споделят своя опит с тях и съдействат за тяхната специализация и усъвършенстване. Специалистите по управление на околната среда оказват съдействие на другите професионалисти в дейността в рамките на своята компетентност; споделят знания и подпомагат развитието на колегите си съобразно принципите на АСУОС за насърчаване на професионалното развитие и издигане престижа на професията.

Чл.6. В отношенията си с членовете на АСУОС, специалистите по управление на околната среда проявяват уважение, коректност и колегиалност, като не допускат поведение, което накърнява достойнството и правата на отделната личност. Добрата практика не допуска специалистите по управление на околната среда да злепоставят колегите си чрез публична оценка и/ или критика на тяхната дейност или посредством изказвания срещу тяхната личност или дейност.

Чл.7. Специалистите по управление на околната среда не злоупотребяват с информация, станала им известна във връзка с дейността на АСУОС. Те третират информацията, станала им известна по време на работа, като поверителна. Те не разкриват служебна, търговска, конфиденциална или класифицирана информация, която би могла да доведе до създаване на конфликт на интереси и да повлияе върху отношения между физически или юридически лица и/ или обективното вземане на решения.

Чл.8. Специалистите по управление на околната среда правят публични изказвания за дейността и професията, като се придържат към основните принципи на поведение, грижат се за запазването на престижа на професията в обществото и са убедени във верността на твърденията, които поднасят на обществото.

Чл.9. В случай на спор между специалистите по управление на околната среда, които са членове на АСУОС, независимо дали става дума за морално – етичен професионален спор или спор от друг характер, те трябва да положат усилия за неговото доброволно уреждане при спазване на принципите на взаимно разбиращелство, партньорство и толерантност. При невъзможност за разрешаване на спора, те могат да потърсят съдействие от членовете на Управителния съвет на АСУОС.

Чл.10. Специалист по управление на околната среда, който е станал свидетел на неетично, опасно поведение, нехуманно или обидно отношение, към което и да е лице, от страна на друг член на АСУОС, съдейства за прекратяването на недопустимото поведение и информира Управителния съвет на АСУОС за случилото се.

Чл.11. Специалистите по управление на околната среда поддържат колегиални отношения помежду си и уважават мнението на всички, независимо от длъжност, звание, позиция, вид дейност, образование и/ или квалификация.

Чл.12. Специалистите по управление на околната среда не участват в нелоялна конкуренция или такава, която ще накърни доброто име на професията или ще навреди на АСУОС, на неин член или друг професионалист от гилдията или обществото.

Чл.13. Специалистите по управление на околната среда следва да правят разлика, когато действат в професионално и лично качество и не бива да допускат лични интереси да определят решения от професионално естество.

Чл.14. Специалистите по управление на околната среда не използват своята длъжност и контакти, създадени в общността и професионалните отношения, за осигуряване на бизнес предимство или

имуществена полза за дружество, от което са наети по трудово или гражданско правоотношение, в нарушение на този кодекс или на правилата на добросъвестната конкуренция.

Чл.15. Специалистите по управление на околната среда се стремят да подпомагат другите професионалисти, да се придържат към тези етични правила и да ги популяризират.

IV. Отношения на специалистите по управление на околната среда извън АСУОС

Чл.16. Специалистите по управление на околната среда взаимодействат с всички заинтересовани от дейността им страни – служители, работодатели, партньори, клиенти, институции, организации, синдикати, както и с всички други членове на обществото.

Чл.17. При взаимоотношенията си извън АСУОС, специалистите по управление на околната среда спазват ценностите и принципите, установени в настоящия Етичен кодекс.

Чл.18. Специалистите по управление на околната среда, които заемат длъжност в дадена организация, имат отговорност както към ръководителите и собствениците на организацията, така и към работниците и служителите в нея. Те следва да изпълняват професионалните си задължения обективно и безпристрастно, без да заемат едната или другата страна и без да въвеждат в заблуждение пряко или косвено чрез своето мнение, отношение, действия или бездействия.

Чл.19. Взаимоотношенията и взаимодействията с държавните институции, които осъществяват контрол над спазването на законодателството по околна среда, се основават на взаимно уважение, прозрачност, взаимопомощ и партньорство.

Чл.20. Отношенията на специалистите по управление на околната среда с представителите на работниците и служителите и с организации следва да се основават на партньорство, толерантност и взаимно уважение, в интерес на постигане на общите цели и поддържането на устойчива околната среда.

Чл.21. Недопустимо за специалистите по управление на околната среда е поведение, чрез което дадена заинтересована страна умишлено бива въведена в заблуждение, когато се използва манипулация и/ или се предлагат решения в противоречие с трудовото и осигурително законодателство, когато не се спазва добрия тон или по друг начин уронва престижа на професията.

V. Принципи на професионално поведение

Чл.22. Принципите в дейността и поведението на специалистите по управление на околната среда установяват етичните стандарти и очертават репутационната рамка за регулиране на действията им във и извън професионалната дейност, в общуването, взаимоотношенията и взаимодействията им, и в професионалната и социална среда като цяло.

Чл.23. Тези принципи са задължителни за членове на АСУОС етични норми на професионалната общност при управлението на околната среда, при разработването, организирането и предоставянето на продукти и услуги в сферата на околната среда, на всички нива на функциониране – в организациите, при комуникация с клиенти, партньори и подизпълнители, с организации и институции, при образователни, обучителни и/ или консултантски практики, при организационното управление и всички форми на професионални и социални взаимодействия на специалистите по управление на околната среда.

Чл.24. Всеки специалист по управление на околната среда има правото да упражнява дейността си с професионална независимост и лична свобода при всички форми и сфери на управление на околната среда, в съответствие с нормите и стандартите, произтичащи от законодателството, ценностите на професионалната общност, успешните практики и тези етични принципи.

Чл.25. Всеки специалист по управление на околната среда има равни възможности за упражняване на дейността с компетентност, квалифицираност, безпристрастност, професионална почтеност, справедливост и прозрачност, с толерантност и отговорност към всички субекти в процеса на работа и с ангажираност към личната си професионална репутация и тази на професионалната общност.

Чл.26. Специалистите по управление на околната среда следва да имат надлежна правоспособност квалификация за изпълнение на своята дейност, респ. стриктно се стремят да предоставят ясна, точна, обективна, достъпна и пълна информация на всички страни.

Чл.27. Етичното поведение на всички в професионалната общност изисква да общуват, действат и консултират честно, коректно и делово, като не допускат споделянето на факти, данни и информация с подвеждащ характер или дискредитиращо трети страни съдържание.

Чл.28. Всеки специалист по управление на околната среда има свобода на избор при практикуване на професията, при спазване на стандартите за професионална етика и избягване на действия, уронващи репутацията на професионалната общност и на професията в цялост.

Чл.29. Специалистите по управление на околната среда носят лична отговорност към развитие на професионалните си знания, умения и компетенции, полага системни грижи за повишаване професионалната си квалификация, чрез образование и продължаващо обучение, семинари, тренинги и други методи за самоусъвършенстване. Специалистите по управление на околната среда целево изучават добрите национални и международни практики, споделят практически опит и решения, участват в различни инициативи за обмен на опит – конгреси, конференции, семинари и други професионални форуми.

Чл.30. За осъществяване на трайни и високи резултати в практиките си, специалистите по управление на околната среда планират, организират и оценяват работата си – за постигане на ефективност, ефикасност и устойчивост. Дейността на специалистите трябва да бъде в съответствие с моралните ценности, принципи и норми, с добрите професионални практики.

Чл.31. Членството в АСУОС изисква изграждане и поддържане на доверие, почтеност и конфиденциалност в дейностите и взаимоотношенията.

Чл.32. С личното си поведение в професионалната дейност и в социалните си изяви специалистите по управление на околната среда отстояват етичните ценности и принципи на професионалната общност с висок морал и почтеност, с отговорност към репутацията на своите партньори, работодатели, колеги и конкуренти.

Чл.33. Специалистите по управление на околната среда упражняват функциите си и поддържат отношения на кооперативност, сътрудничество и споделяне на знание помежду си.

Чл.34. За професионално етично се счита правото на отказ от страна на специалистите по управление на околната среда, в случаите на искане и/или натиск за незаконосъобразни действия, поемане на репутационни рискове или провеждане на неетични актове спрямо субектите на дейността.

Чл.35. Специалистите по управление на околната среда имат правото и задължението за защита на интересите и потребностите на своите служители, работодатели, партньори, клиенти, подизпълнители и други заинтересовани от дейността им страни пред всички институции или организации, които биха ограничили или възпрепятствали професионално етичните действия, както и на своите собствени интереси и потребности.

VI. Нарушения на Кодекса

Чл.36. Правилата на поведение и етичните норми, съдържащи се в настоящия Етичен кодекс, са неизменна част от ежедневната дейност на членовете на АСУОС, съобразно тяхната компетентност.

Чл.37. Кодексът се довежда до знанието на всички членове на АСУОС, за сведение и изпълнение, като запознаването с неговото съдържание се гарантира чрез публично оповестяване на Интернет страницата на Асоциацията.

Чл.38. Сигнали относно нарушения на Етичния кодекс могат да бъдат подавани от членове на АСУОС и от други заинтересовани лица.

Чл.39. Всеки сигнал следва да бъде подаден в писмена форма, на електронен или хартиен носител – съответно на имейл на АСУОС: info@asuos.eu или на хартиен носител в адрес по седалище на АСУОС, с надлежно и последователно излагане на обстоятелствата относно същината на нарушението и извършителя.

Чл.40. Анонимни или устно направени сигнали не се разглеждат.

Чл.41. Споровете между членове на АСУОС от морален или етичен характер се разглеждат от Управителния съвет на АСУОС.